

Dölja eller visa kärnvapen?

En komparativ fallstudie av Nordkorea och Iran

Henrik Petersson

Abstract

The proliferation of nuclear weapons is a global threat, which led to the creation of treaties like NPT to reduce the proliferation of nuclear weapons. However this hasn't prevented states from still acquiring nuclear weapons. North Korea and Iran are two examples of this, as they both started their nuclear activities after the NPT entered into force. However these two states differ in their openness regarding their nuclear weapon ambitions. Iran is suspected of hiding such ambitions, while North Korea clearly shows its nuclear weapon ambitions. To understand why they differ in openness, each state has been analyzed on a system, state and individual level to explain more generally why states hide/show their nuclear ambitions. The results showed that North Korea is open with their nuclear weapons to deter the enemy from threatening their sovereignty. While Iran might hide nuclear weapons ambitions, because they want to avoid pre-emptive strikes from Israel and sanctions from the West. The comparison of North Korea and Iran's results led to the conclusion that a state's tendency to hide/show their nuclear weapon ambitions are due to the state's role in the international system and what advantages/disadvantages it might mean for their national interests to show nuclear weapon ambitions.

Keywords: Iran, North Korea, Nuclear Weapons

Words: 9910

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	3
1.2	Hypotes.....	3
2	Metod	4
3	Material	7
4	Teori	8
4.1	Neorealism	8
4.2	Neoliberal institutionalism	8
4.3	Belief System	9
5	Demokratiska folkrepubliken Korea	10
5.1	Systemnivå	10
5.2	Statsnivå	12
5.3	Individnivå	14
6	Islamiska republiken Iran	17
6.1	Systemnivå	17
6.2	Statsnivå	18
6.3	Individnivå	20
7	Diskussion	23
8	Referenser	26

Förkortningar

BNP	Bruttonationalprodukt
EU	Europeiska Unionen
FN	Förenta Nationerna
HEU	Highly Enriched Uranium
IAEA	International Atomic Energy Agency
IGO	Intergovernmental Organisation
MNC	Multinational Corporation
NGO	Non-governmental Organisation
NPT	Non-Proliferation Treaty
PPP	Purchasing Power Parity

1 Inledning

Kärnvapen anses vara ett av de största säkerhetshoten mot mänskligheten på grund av dess potential till att skapa enorm förstörelse. Eftersom att kärnvapen – till skillnad från konventionella vapen – kan orsaka urskiljningslös förstörelse som inte bara drabbar ett specifikt mål, utan också stora områden runt om kring det avsedda målet (Nationalencyklopedin 2014a). Kärnvapen definieras därmed som ett massförstörelsevapen, vilket gör att det är ett eftertraktat vapen för stater att inneha. En anledning till att stater eftertraktar kärnvapen är enligt realister på grund av att den potentiella förstörelsekraften ger en avskräckande effekt och ökar kärnvapeninnehavarens egen säkerhet. Det här skapar i sin tur ett säkerhetsdilemma då en stats ökade säkerhet sker på bekostnad av andra staters säkerhet (Jervis 2011, s. 339).

En annan anledning – som istället brukar poängteras av konstruktivister – är den status som kärnvapen innebär för en stat. En kärnvapenstat uppfattas som en mer teknologiskt avancerad och självständig stat och förtjänar därmed också ett särskilt erkännande från andra stater (Sherrill 2012, s. 43). En del är dock kritiska till spridningen av kärnvapen och menar att konsekvenserna av att allt fler stater skaffar sig kärnvapen också ökar risken för att någon stat till sist väljer att använda sina kärnvapen, vilket i värsta fall skulle kunna påbörja ett kärnvapenkrig. Spridningen av kärnvapen ökar således sannolikheten för att kärnvapen kan komma i fel händer och användas i våldsamt syfte (Taylor 1988, s. 79). Andra menar att detta hot är överdrivet eftersom att kärnvapen hittills endast använts i krig vid två tillfällen. Båda gångerna 1945, då USA genomförde kärnvapenattacker mot de Japanska städerna Hiroshima och Nagasaki (Nationalencyklopedin 2014b). Sedan dess har kärnvapen inte använts i våldsamt syfte igen, men det är dock ingen garanti för att det kommer förbli så i all framtid.

För att förhindra att kärnvapen används i våldsamt syfte och därmed hotar den globala säkerheten har en rad olika avtal på internationell nivå införts. Ett av de mer omfattande avtalen kring kärnvapen är det så kallade *icke-spridningsavtalet för kärnvapen* (NPT) som trädde i kraft 1970 och är ett avtal vars syfte är att begränsa spridningen av kärnvapen. Idag ingår 189 stater i NPT, vilket innebär att de har accepterat att inte sprida vidare kärnvapenteknologi, nedrustning av existerande kärnvapen och endast använda teknologin i fredligt syfte, till exempel produktion av energi med kärnkraftverk (UNODA 2014a). För att säkerställa att stater som accepterat NPT verkligen följer avtalets regler så har FN infört särskilda skyddsåtgärder för att kontrollera avtalets efterlevnad. FN:s *internationella atomenergiorgan* (IAEA) är den organisation som genomför inspektioner av staternas kärnprogram för att säkerställa att stater följer NPT, till exempel att kärnteknologin inte används i militära syften (UNODA 2014a).

Bland staterna som IAEA har inspekterat finns Iran och Nordkorea som båda har startat varsitt kärnprogram. Dessa två stater sticker ut, enligt data som använts i en

studie gjord av Müller och Schmidt (2008) då både Iran och Nordkorea återfanns bland en grupp stater som började visa kärnvapenaktivitet efter att NPT trätt i kraft. I den nämnda gruppen fanns från början nio stater som alla hade gemensamt att de började visa kärnvapenaktivitet efter att NPT trätt i kraft, samtidigt som ingen av dem kunde definieras som en fullbordad demokrati när kärnvapenaktiviteterna påbörjades. Det som gör Iran och Nordkorea intressanta i denna grupp av staterna är att de idag är ensamma kvar i denna grupp, eftersom att de är de enda två som fortfarande visar kärnvapenaktivitet av de ursprungligen nio staterna i gruppen (Müller & Schmidt 2008, s. 31-34).

Att sen Iran och Nordkorea skiljer sig åt i hur öppna de är med kärnvapenaktiviteten gör det hela ännu mer intressant att undersöka. För att ta ett exempel på detta så avfärdar Iran alla anklagelser om misstänkt kärnvapenaktivitet och hävdar att de endast är intresserade av kärnteknologin i fredligt syfte, till exempel för att producera energi (The Guardian 2014). Således är Iran officiellt tydliga med att de inte vill ha kärnvapen. Nordkorea är däremot extremt tydliga med sin kärnvapenambition och vill erkännas som en kärnvapenstat (Birsal & Nebehay 2013). Man kan därmed tydligt urskilja en skillnad i hur öppna de båda staterna är, rent officiellt, med sina kärnvapenambitioner. Det är även intressant att både Iran och Nordkorea sedan tidigare accepterat NPT. Iran gick till exempel med direkt när avtalet trädde i kraft 1970. Medan Nordkorea först gick med 1985, dock drog de sig ur NPT under 2003 (UNODA 2014b). Följaktligen är både Iran och Nordkorea två intresseväckande fall av kärnvapenspridningen som kommer att diskuteras och analyseras mer djupgående vidare i denna uppsats.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är således att komma fram till ett svar på varför stater väljer att vara öppna med eller tvärtom dölja sina kärnvapenambitioner för omvärlden. För att komma fram till detta kommer Irans och Nordkoreas fall att analyseras var för sig, då båda är fall av kärnvapenspridningen men skiljer sig åt i hur öppna de är med sina kärnvapenambitioner. Iran misstänks till exempel för att ha ett kärnvapenprogram, men förnekar dessa misstankar och hävdar att de endast är intresserade av teknologin i fredligt syfte. Medan Nordkorea istället är tydlig med att de har kärnvapen och vill uppfattas som en kärnvapenstat. Båda analyseras därmed för att förklara den bakomliggande anledningen till varför dem är öppna med eller döljer sina kärnvapenambitioner. Slutligen kommer båda staterna att jämföras för att kunna dra en generell slutsats till varför stater väljer att dölja eller inte dölja sina kärnvapenambitioner. Detta innebär att uppsatsen *frågeställningarna* är:

- Varför väljer en stat att dölja/inte dölja sina kärnvapenambitioner för omvärlden?
- Varför vill Iran och Nordkorea ha kärnvapen och varför är de olika öppna med sina kärnvapenambitioner?

1.2 Hypotes

Ett hypotetiskt svar på varför de är olika öppna med sina kärnvapenambitioner skulle kunna vara att Iran väljer att dölja sina kärnvapenambitioner eftersom att det ligger i deras intresse att bli av med sanktioner riktade mot dem. På grund av dessa sanktioner, som Iran gärna vill bli av med, kan de inte bekräfta några kärnvapenaktiviteter, eftersom att de då riskerar att få ytterligare sanktioner. Nordkorea här däremot inte låtit sig påverkas av sanktioner i lika stor utsträckning på grund av ideologiska skäl. Nordkorea har istället använt öppenheten med kärnvapenaktiviteterna till sin egen fördel, genom att använda det som ett utpressningsmedel och därmed få igenom sina egna intressen. Hypotesen skulle även kunna förklarar varför Iran fortfarande är med i NPT och varför Nordkorea har dragit sig ur NPT. Man döljer, respektive är öppen med kärnvapenambitioner för att uppnå sina egna nationella intressen och slippa andra staters inblandning.

2 Metod

För att anpassa uppsatsens omfång har den begränsats till att bara undersöka två specifika fall som innefattas av spridningen av kärnvapen. Detta eftersom att spridningen av kärnvapen är ett ganska omfattande ämne och måste därmed preciseras för att göras hanterbart inom tidsramen. De två fall som uppsatsen begränsats till att studera är som sagt Iran och Nordkorea. Dessa två fall valdes ut med hjälp av John Stuart Mills metod kallad *Method of difference*, även kallad *olika utfall-design*. Metoden innebär att man jämför minst två relativt lika fall med varandra, men som av någon anledning har fått olika utfall (Teorell & Svensson 2007, s. 226). Jämförelsen görs således för att komma fram till vad som kan tänkas ha orsakat skillnader i utfallen.

Några av de likheter som Iran och Nordkorea har med varandra har Müller och Schmidt (2008) beskrivit i sin kvantitativa studie *The little known story of de-proliferation: Why states give up nuclear weapon activities*. Där det visade sig att ingen av staterna som började visa kärnvapenaktivitet, efter att NPT trätt i kraft, kunde definieras som demokratier. Bland dessa stater sticker Iran och Nordkorea ut på grund av att de är ensamma om att fortfarande visa kärnvapenaktivitet (Müller & Schmidt 2008, s. 31-34). Värt att nämna är också att Müller och Schmidt definierar kärnvapenaktiviteter som “nuclear reactor construction or purchase, uranium milling or enrichment plant construction, and plutonium reprocessing facility construction and exclude small nuclear research reactor construction or purchase and simple nuclear research”, som stämmer in på både Iran och Nordkorea (Müller & Schmidt 2008, s. 10). Däremot finns det skillnaderna i utfallet mellan de båda staterna.

En annan likhet som Iran och Nordkorea har är att båda kan definieras som *rogue states* eller *pariah states*. Det första begreppet uttrycker tydligt sin betydelse, då det direkt översatt blir “skurkstat”. Men det är samtidigt viktigt att poängtera att det tydligt måste framgå varför staten är en “skurk”. Det andra begreppet kan översättas till “utstötta stater”, vilket skulle kunna tolkas som stater som blir uteslutna eller bestraffade på det internationella planet. Hur som helst så har båda begreppen i princip samma innebörd och är varandras synonymer, eftersom att båda kan användas för att kategorisera samma typ av stater. Vidare så definieras *rogue states* enligt Oxford dictionaries som stater som bryter mot internationella lagar och utgör ett säkerhetshot mot andra stater (Oxford dictionaries 2014b). Caprioli och Trumbore (2003) tycker dock att definitionen av *rogue state* går att preciseras ytterligare och menar att man då skulle kunna identifiera stater som faller under begreppet redan innan dem uppfattas som ett internationellt säkerhetshot, detta genom att analysera inhemska faktorer (Caprioli & Trumbore 2003, s. 378). Dessa inhemska faktorer innefattar hur stater behandlar sina egna medborgare, där stater som inte respekterar mänskliga rättigheter och har låg rättssäkerhet faller under definitionen *rogue state*. Caprioli och Trumbore bekräftar dock Oxfords dictionaries definition om att *rogue states* utgör ett

säkerhetshot mot andra stater, då de skriver att de kom fram till att rogue states “constitute a demonstrable threat to international peace and stability” (Caprioli & Trumbore 2003, s. 397). Iran och Nordkorea kommer således att definieras som rogue states i denna uppsats.

Anledningen till att rogue state är att föredra är eftersom att båda uppfyller kriterier för att definieras som rogue states. Till exempel uppfattas båda som ett säkerhetshot av andra stater på grund av kärnvapenaktiviteter, dessutom benämns både Iran eller Nordkorea som “Not Free” av Freedom House (Freedom House 2014a; Freedom House 2014b). Att båda definieras som icke-fria stater är förståeligt med tanke på att både Iran och Nordkorea kränker de mänskliga rättigheterna, enligt Amnesty som arbetar för mänskliga rättigheter. Till exempel så förekommer det att människor torteras och att rättsosäkra rättegångar leder till dödsstraff i Iran (Amnesty International 2013a). I Nordkoreas fall så bryter Nordkorea systematiskt mot de mänskliga rättigheterna till exempel genom att ha koncentrationsläger där människor ur den egna befolkningen hålls fångna och behandlas väldigt illa (Amnesty International 2013b).

Eftersom att fallen har valts efter olika utfall (öppenheten med kärnvapenambitionen) så kommer denna jämförelse att genomföras genom att analysera vardera fall på tre analysnivåer. Dessa tre analysnivåer är systemnivå, statsnivå och individnivå. Den här analysmodellen brukar benämnas som *levels-of-analysis* och är en vidareutveckling av J. David Singer, efter Waltz som var först med att använda sig av analysmodellen (Mingst & Arreguín-Toft 2011, s. 68). Tanken med att använda *levels-of-analysis* som analysmodell är för att strukturera upp analysen och göra undersökningen systematisk. I analysen undersöks de olika nivåernas inverkan för att försöka förklara orsaken till skillnaden i öppenhet med kärnvapenambitionen hos Iran och Nordkorea. För att analysera fallen efter denna modell kommer flera relevanta teorier att användas. Dessa teorier är i huvudsak neorealism, neoliberal institutionalism och belief system teori, men även andra passande teorier kommer att användas för att förklara fallen.

På systemnivån kommer Irans och Nordkoreas roll i det internationella systemet att huvudsakligen att analyseras utifrån ett neorealistiskt perspektiv, för att se vilken relation de båda staterna har med andra stater och hur detta påverkar deras öppenhet med kärnvapenambitionen. Under statsnivån kommer Iran och Nordkoreas statsskick att undersökas, vad de har för nationella intressen och hur deras ekonomi ser ut och så vidare för att hitta förklaringar till varför de döljer eller inte döljer kärnvapenambitioner, vilket både neorealismen och neoliberalismen kan ge förklaringar på. På individnivån kommer analysen gå djupare och fokusera på respektive stats högste ledare, som är Kim Jong-Un i Nordkorea och Ayatollah Ali Khamenei i Iran. Att Irans högste ledare Khamenei valdes till individanalysen, istället för Irans president, är på grund av att han har större makt än presidenten. Både Nordkoreas och Irans ledares *belief system* kommer därmed att analyseras genom att ta reda på vilka dessa personer är, var de kommer ifrån, vilka erfarenheter de har och vad de har gjort, vilket skulle kunna förklara staternas förhållningsätt till kärnvapenambitioner. För att slutligen strukturera upp individanalysen så kommer deras belief system att brytas ner i

fundamentala, strategiska och taktiska beliefs (Gustavsson 1998, s. 142-143). För att dessutom poängtera skillnaden mellan de olika aspekterna av deras beliefs system, så menas fundamentala beliefs med den grundläggande världsuppfattningen som färgats av deras bakgrund och erfarenheter med mera. De taktiska och strategiska aspekterna av deras belief system kan enkelt förklaras med ordspråket som lyder "taktik är konsten att vinna ett slag, strategi är konsten att vinna ett krig", strategi är således långsiktiga intressen medan taktik är kortsiktiga intressen. Allra sist i uppsatsens diskussion kommer resultaten från båda staternas olika analysnivåer att jämföras med varandra, vilket kommer att leda till en slutsats som ger ett svar på frågeställningarna. Slutsatsen kommer sen vidare att diskuteras. Detta för att eventuella begränsningar med resultatet skulle kunna ge förslag på framtida studier inom samma ämne.

3 Material

Det empiriska materialet som har använts har huvudsakligen hämtats från nyhetsartiklar och forskningsartiklar om Iran och Nordkorea. Nyhetsartiklarna har varit en stor källa till det empiriska materialet. Forskningsartiklarna har använts för att bygga uppsatsen på vad tidigare forskare har kommit fram till angående Nordkoreas och Irans kärnprogram, vilket innebär att uppsatsen är kumulativ. Utöver detta material så har också olika typer av uppslagsverk och litteratur använts för att hämta information om relevanta teorier och begrepp, materialet är således till stor del hämtat från sekundärkällor. För att undvika problem med dessa sekundärkällors trovärdighet har Esaiasson med fleras (2012) riktlinjer om äkthet, oberoende, samtidighet och tendens använts för att sälla ut opålitliga källor (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud 2012, s. 279).

4 Teori

4.1 Neorealism

En av teorierna som kommer att användas för att försöka förklara Irans och Nordkoreas fall är *neorealismen*. Även känd som *strukturell realism*, som Kenneth Waltz var först med att beskriva, då han utvecklade teorin utifrån den klassiska realismen i sin bok *Theory of international politics*. Där menade Waltz att strukturer i det internationella systemet är viktigast att studera för att förstå internationella relationer, därav namnet strukturell realism (Mingst & Arreguín-Toft 2011, s. 74). Neorealister anser nämligen att stater är de huvudsakliga aktörerna i det internationella systemet, som de menar är anarkiskt. Att systemet är anarkiskt enligt neorealister är för att de menar att det inte finns någon auktoritet som kan kontrollera staters beteende i systemet (Mingst & Arreguín-Toft 2011, s. 76). Stater blir därmed påverkade av denna anarkiska struktur, vilket är anledningen till att Waltz anser att det internationella systemets anarkiska struktur är en viktig faktor att studera. Neorealismen delas dessutom in i *defensiv realism* och *offensiv realism*. Där defensiva realister menar att stater strävar efter att överleva som stat, medan offensiva realister menar att stater strävar efter att maximera sin makt i systemet (Mingst & Arreguín-Toft 2011, s. 73).

4.2 Neoliberal institutionalism

En annan teori som kommer att användas i uppsatsen är *neoliberalism* eller *neoliberal institutionalism*. Neoliberalismen har mycket gemensamt med neorealismen, men har också några skillnader som gör att neoliberalismen utmanar neorealismens perspektiv (Mingst & Arreguín-Toft 2011, s. 81). Både neoliberalismen och neorealismen håller med om att det internationella systemet är anarkiskt, däremot anser neoliberalister i större utsträckning att uppnå samarbete än neorealister. För att ta ett exempel så menar neoliberalister att det går att uppnå samarbete mellan stater genom att bygga institutioner som EU och internationella regimer. Att stater väljer att ingå i dessa institutioner är på grund av interdependens, vilket betyder att stater och andra aktörer interagerar med varandra och samarbete gör dessa interaktioner säkrare (Mingst & Arreguín-Toft 2011, s. 79). Neorealister skulle dock säga att nackdelen med detta är att stater förlorar delar av sin suveränitet, då dessa institutioner innebär att utomstående aktörer lägger sig i en stats interna angelägenheter.

4.3 Belief System

Belief system teori bygger på antaganden om att individer har en uppfattning av världen, som är baserad på tidigare erfarenheter och kunskaper (Mingst & Arreguín-Toft 2011, s. 164). Denna uppfattning av världen som individens belief system utgör behöver inte alltid stämma överens med verkligheten, vilket betyder att rationella beslut inte alltid görs. Detta eftersom att individer tenderar att omedvetet använda sig av en rad olika psykologiska mekanismer för att behandla informationen och fatta ett beslut, vilka styrs av individens belief system (Mingst & Arreguín-Toft 2011, s. 164).

5 Demokratiska folkrepubliken Korea

5.1 Systemnivå

Faktumet att Nordkorea har kärnvapen har det inte funnits några tvivel om sedan Nordkorea utförde sitt första kärnvapentest 2006 och sitt tredje kärnvapentest så sent som i februari 2013 (MacFarquhar & Perlez 2013). Innan dess fanns det kvalificerade misstankar om att Nordkorea utvecklade kärnvapen, trots att Nordkorea förnekade dessa misstankar (Weisman 1992). Dessa kvalificerade misstankar grundades på spaningsbilder från USA:s underrättelsetjänst som gav indikationer på att Nordkorea tänkte påbörja ett kärnvapenprogram. Som sagt förnekades detta av Nordkorea, vilket ledde till att Nordkorea tecknade ett avtal som tillät IAEA att inspektera deras kärnkraftverk (Weisman 1992). Avtalen skrevs under på grund av att Nordkorea hade sedan 1985 varit med i NPT, men hade fram tills 1992 ännu inte haft några inspektioner, samma år som avtalet om att tillåta inspektioner tecknades (UNODA 2014; Sanger 1993). Året efter (1993) hotade dock Nordkorea med att de drar sig ur NPT, men ändrar sig senare och godkände att inspektioner gjordes (Jehl 1993). Denna obeslutsamhet från Nordkoreas sida pågick tills de till sist valde att dra sig ur NPT permanent 2003, men vid tidpunkten stod Nordkorea fortfarande fast vid att de inte har några kärnvapenplaner (The Guardian 2003). Detta visade sig senare inte stämma och var bara ett försök till att dölja kärnvapenambitionen.

Ur ett neorealistiskt perspektiv kan Nordkoreas försök att dölja sina kärnvapenambitioner förklaras med begreppen *relativa vinster* och *absoluta vinster*. Till exempel så menar Mearsheimer, som är en offensiv neorealist, att den anarkiska strukturen bidrar till att stater har svårt att samarbeta. Det här eftersom att stater är intresserade av relativa vinster i makttermer och är medvetna om att det finns en risk att bli bedragen av andra stater. Med relativa vinster i makttermer menar Mearsheimer att stater gärna fokuserar på att den egna vinsten i makttermer helst ska vara större i relation till andra stater. Detta för att stater kan tänkas undvika samarbete eller att försöka lura andra stater i sin strävan efter att maximera den egna makten, allt för att säkra sin egen överlevnad i systemet (Mearsheimer 2011 [2001], s. 43-45). Det här ger därmed en förklaring på varför det är svårt för stater att samarbeta i ett anarkiskt internationellt system. I Nordkoreas fall innebar till exempel NPT att andra stater så som USA och dess allierade fick relativt större vinster av att Nordkorea avstod från att utveckla kärnvapen. Detta till priset av att Nordkorea kände sig osäkrare i det internationella systemet, vilket kan ses som en konsekvens till att Nordkorea valde att först försöka dölja sina kärnvapenambitioner. Men efter att utvecklingen av kärnvapen kommit tillräckligt långt kan fördelarna med att vara öppna med kärnvapenambitioner ha setts som ett bättre alternativ. Neorealisterna skulle förklara detta med att om en stat ska kunna överleva i det internationella

systemets anarkiska struktur så måste den ha ett starkt försvar för att avskräcka andra stater från att anfälla (Mintz & DeRouen 2010 s. 121-122). Detta kan tolkas som att Nordkorea förmodligen insett att när deras kärnvapenprogram utvecklats tillräckligt mycket skulle ingen rationell stat vara villig att hota Nordkoreas överlevnad som stat i det internationella systemet.

Men för att närmare förklara Nordkoreas val att lämna NPT och till slut genomföra kärnvapentester och bli öppna med sitt kärnvapenprogram, så är det viktigt att veta vilken relation Nordkorea har med andra stater. De fem viktigaste staterna är USA, Ryssland, Kina, Sydkorea och Japan som alla deltog i *Six party talks* efter att Nordkorea lämnat NPT. De fem ovan nämnda staterna ingick som sagt i *Six party talks*, vars syfte var att förhandla fram en fredlig lösning med Nordkorea om att lägga ner sitt kärnvapenprogram (Bajoria & Xu 2013). Dessa förhandlingar har däremot inte lyckats få Nordkorea att lägga ner sitt kärnvapenprogram. En förklaring till att förhandlingarna inte lyckats går att finna i en artikel från Bloomberg (2013), där det står att USA lovat att sluta fred med Nordkorea om de var villiga att ge upp sin strävan efter kärnvapen. Men att Nordkorea svarat med att "it will give up its nukes only when everyone else gives up theirs" (Bloomberg 2013).

Om man börjar undersöka Nordkoreas relation med USA, Sydkorea och Japan, upptäcker man att deras relation med Nordkorea inte är den bästa. Nordkoreas dåliga relation med USA och Sydkorea är en kvarleva från Koreakriget då Koreahalvön delades upp i nord och syd (Nationalencyklopedin 2014c). Exempel på att Koreakriget har påverkat Nordkoreas relation med USA och Sydkorea kan man se då Nordkorea gick ut med, så sent som 2013, att de tänker upphäva överenskommelsen om vapenvila från Koreakrigets slut, bland annat på grund av USA och Sydkoreas militärövningar (The Guardian 2013). Relationen med Japan går längre bak i tiden och beror bland annat på att Koreahalvön var en japansk koloni mellan 1910-1945. Korea upphörde att vara en japansk koloni efter 1945 då Sovjetunionen förklarade krig mot Japan, vilket ledde till att Koreakriget bröt ut ett par år senare och delade upp Koreahalvön (Nationalencyklopedin 2014c). Exempel på att Nordkoreas relation med Japan fortfarande är ansträngd är att Nordkorea väljer att testskjuta missiler över Japan, vilket provocerar Japan eftersom att det uppfattas hotfullt (Kubo 2014). Japan har sedan tidigare haft lager med stora mängder av plutonium och *highly enriched uranium* (HEU), vilket betyder att man höjer halten uranisotopen U-235 till över 20 % (NTI 2014). Detta lager av plutonium och HEU skulle kunna användas till kärnvapen, dock har Japan meddelat att lagret kommer överlämnas till USA, vilket skulle kunna bidra till att förklara varför Nordkorea vill ha kärnvapen (Shear & Sanger 2014).

Vidare till Kina som länge har stöttat Nordkorea ekonomiskt och varit en av deras få allierade. Relationen mellan Kina och Nordkorea kan bättre förstås med hjälp av begreppet *bandwagoning*. Stephen M. Walt beskriver begreppet bandwagoning med att en svagare stat ansluter sig till en starkare stat för att stå emot hot från andra stater (Walt 1987, s. 111-112). Men på senare tid har Kina börjat sätta mer press på Nordkorea. Anledningen är Nordkoreas kärnvapentester och har lett till att Kina accepterat FN:s sanktioner mot Nordkorea (Bajoria & Xu 2014). Detta påverkar dock inte faktumet att Nordkorea fortfarande får mycket bistånd, i form av energi och mat, från Kina. Anledningen till det fortsatta biståndet beror på att

Kina helst vill undvika att mängder av flyktingar tar sig in i Kina om situationen för befolkningen i Nordkorea skulle förvärras (Bajoria & Xu 2014). Relationen med Ryssland har också i samband med Nordkoreas kärnvapentester blivit sämre. Ryssland som länge motsatte sig sanktionerna riktade mot Nordkorea, ändrade sig i samband med Nordkoreas tredje kärnvapentest (Voiceofrussia 2013). Nordkorea har således endast en allians med Kina av alla stater som ingår i Six party talks. Dock pressar alla dessa stater Nordkorea att göra sig av med kärnvapnen.

Utöver dessa mellanstatliga relationer så misstänks Nordkorea dessutom för att ha samarbetat med Iran, bland annat ska Nordkorea ha transporterat ballistiska missiler till Iran och att de kan ha hjälpt varandra med teknologi för att utveckla kärnvapen (Bajoria & Lewis 2010). Om dessa misstankar stämmer innebär det att Nordkorea spridit kärnvapen och risken att de har eller kan komma att sprida kärnvapentechnologi till fler kan inte uteslutas. Bland annat har Syrien också misstänkts för att tidigare ha samarbetat med Nordkorea för att få tillgång till teknologi för att utveckla kärnvapen (Samore, Chair & Gwertzman 2007). Det kan således tänkas att Nordkorea kan ha sålt kärnvapentechnologin vidare till andra aktörer. Detta skulle kunna innebära att terroristorganisationer skulle kunna få tillgång till kärnvapen om Nordkorea skulle få möjlighet och vilja sälja teknologin till terrorister, vilket är ett stort säkerhetshot. Dock är detta endast spekulationer, men det förklarar omvärldens reaktioner på Nordkoreas kärnvapenprogram.

Sammanfattningsvis har Nordkorea varit väldigt ombytliga angående kärnvapenaktiviteterna. Från att försöka dölja kärnvapenambitionen till att öppet bekräfta sitt kärnvapenprogram. Nordkoreas nekande till att upphöra med kärnvapenaktiviteten har lett till att många sanktioner riktats mot regimen. Även Kina, som länge kunnat ses som Nordkoreas allierade, har börjat ogilla Nordkoreas beteende. Nordkorea har i och med sina kärnvapenaktiviteter blivit en allt mer isolerad stat i det internationella systemet och att Nordkorea är omringad av stater som har kärnvapen, kan utveckla kärnvapen eller är allierade med en kärnvapenstat, vilket kan tolkas som en anledning till varför Nordkorea vill ha kärnvapen. Det kan också delvis bero på att de har få allierade att vända sig till om de skulle känna sig hotade. Därför måste Nordkorea kunna försvara sig själv mot yttre hot, detta genom att ha ett starkt försvar som avskräcker fienden. Men för att kunna avskräcka fienden, måste Nordkorea också vara tydliga med sitt innehav av kärnvapen. Detta är ett exempel på hur neorealister menar att det internationella systemets struktur har påverkat en stats agerande.

5.2 Statsnivå

För att fördjupa analysen så kommer den Demokratiska folkrepubliken Koreas interna situation att analyseras. Detta då en stats interna situation kan ge förklaringar till vad som motiverar en stat till ett visst beteende. Det är till exempel intressant att undersöka Nordkoreas statskick. Statskicket beskriver hur regimen är organiserad, till exempel hur den Nordkoreanska regimen hanterar militära eller ekonomiska resurser. En analys av statskicket skulle därmed kunna

förklara vilka nationella intressen Nordkorea har, som i sin tur skulle kunna ge en förklaring på varför Nordkorea vill ha kärnvapen och varför de är öppna med kärnvapenambitionen.

Statsskicket i Nordkoreas beskrivs som en socialistisk folkrepublik, där kommunistpartiet innehar den reella makten och regimen politik baseras på *juche-ideologin*, som utvecklades av Kim Il Sung (Singh & Lee 2011, s. 183). Kim Il Sung baserade Juche-ideologin på *marxism-leninismen*, men anpassade den efter Nordkoreas förutsättningar, enligt Nationalencyklopedin (Lindström, Nørlund & Jonsson 2014). Det är mycket på grund av Juche-ideologin som den högsta makten har koncentrerats till en person i Nordkorea, vilket kortfattat innebär att Nordkorea är en diktatur (CIA 2014a). För närvarande är denna person Kim Jong-Un, som ärvt positionen som diktator av sin far Kim Jong-Il, som i sin tur ärvt makten från sin far Kim Il Sung (Singh & Lee 2011, s. 183).

Nitya Singh och Wootae Lee (2011) nämner även en annan ideologi i sin komparativa fallstudie, där de skriver att “[t]he North Korean government gave a lot of emphasis to two ideologies, namely Juche (self-reliance) and Songun (military first)” och förklarar innebörden av Juche-ideologin med att “the nation should achieve self-reliance in the field of politics, economy and military” (Singh & Lee 2011, s. 182-183). Vad beträffar Songun-ideologin så ska den dock ses som en förlängning av Juche-ideologin som i övrigt genomsyrar hela den Nordkoreanska regimen. Orsaken till att Juche-ideologin förlängts med Songun-ideologin menar Singh och Lee (2011) är för att skapa en motreaktion till den nuvarande globala situationens inverkan på staters suveränitet. Enligt Songun-ideologin, som utvecklades av Kim Jong-Il, så är den militära makten viktigare än den ekonomiska makten, eftersom att Nordkorea anser att det är genom militära medel som man visar sin styrka (Singh & Lee 2011, s. 183-184).

När man därmed är medveten om Nordkoreas ideologi kan man urskilja Nordkoreas nationella intressen, som enligt Juche-ideologin är att sträva efter att förbli en självständig stat utan inblandning från utomstående aktörer. Däremot har synen på säkerhet förändrats och skapat en post-westfalisk världsordning, vilket innebär att staters suveränitet har försvagats. Neoliberalismen förklarar denna utveckling genom att globala säkerhetsproblem som spridningen av kärnvapen, terrorism med mera inte går att lösas ensidigt, utan stater måste samarbeta för att lösa dessa hot, vilket har lett till att ett flertal regionala och globala regimer skapats (Lamy 2011, s. 121-122). Dessa internationella regimers syfte är att uppmuntra samarbete och leda till kollektivsäkerhet. Detta har inneburit att organisationer som FN och EU har skapats. Denna utveckling har i sin tur inneburit att humanitära interventioner har blivit ett medel för att hantera stater som inte följer internationella normer. Nordkorea har uppfattat detta som ett hot och har därmed utvecklat Songun-ideologin för att säkerställa sin suveränitet med hjälp av ett starkt militärt försvar för att ingen utomstående makt ska till exempel kunna intervensera i Nordkorea.

Fler exempel på hur Nordkorea styrs enligt Juche-ideologin är deras ekonomiska system som är ett av världens mest isolerade och centralstyrda ekonomier, enligt den amerikanska centrala underrättelsemyndigheten (CIA 2014a). Dock har Nordkoreas omfattande ekonomiska problem, samtidigt som regimen lägger större

delen av de ekonomiska resurserna på militären. Resurser som annars skulle kunna användas för att åtgärda de stora civila problemen med svält och fattigdom. För att illustrera hur svag den Nordkoreanska ekonomin är i relation till Sydkorea, så är det passande att jämföra båda staternas BNP per capita och staternas *köpkraftparitet* eller *purchasing power parity* (PPP). Till exempel så uppskattades Nordkoreas PPP till \$40 miljarder (2012), medan Sydkoreas uppskattades till \$1.62 triljoner samma år (CIA 2014a; CIA 2014b).

Om man istället jämför deras BNP per capita ser man att Nordkoreas uppskattades till \$1,800 (2011), medan Sydkoreas uppskattades till \$31,900 samma år. Det är således tydligt att Nordkoreas ekonomiska resurser är relativt svaga (CIA 2014a; CIA 2014b). Dong Yong-Seung (2013) menar dock att den ekonomiska situationen i Nordkorea har förändrats sedan Kim Jung-Un fick makten. Yong-Seung skriver t.ex. att “North Korea’s new economic policy is thus geared to normalizing more promising areas—agriculture and light industry—by allowing private, or quasi-private ownership rights in those industries.”, vilket delvis ska ha åtgärdat problemet med svält (Yong-Seung 2013, s. 63). Dock menar Yong-Seung att dessa ekonomiskareformer bara är ett sätt för Nordkorea att begränsa effekten av de ekonomiska svårigheternas inverkan på regimen. Det är därmed “unlikely to result in genuine changes in the policy of the regime” (Yong-Seung 2013, s. 66). Således kan man anta att någon stor förändring som ett mindre centralstyrt och isolerat ekonomiskt system i Nordkorea inte är något att förvänta sig.

Sammanfattningsvis så är Nordkorea ideologiskt styrt, då Juche-ideologin genomsyrar hela regimen. Juche-ideologin förklarar Nordkoreas agerande, eftersom att ideologin är skapad för att uppnå en självständig nation politiskt, ekonomiskt och militärt. I och med att Nordkorea känner att deras suveränitet hotas så har Juche-ideologin förlängts med Songun-ideologin, som innebär att Nordkoreas ekonomiska resurser prioriteras till militären. Att Nordkorea känner att deras suveränitet hotas skulle kunna vara en rimlig förklaring till varför Nordkorea vill ha kärnvapen. Då kärnvapen innebär ett starkt försvar, vilket skulle kunna avskräcka fiender och förstärka Nordkoreas suveränitet. Att Nordkorea dessutom är öppna med att de har kärnvapen kan bero på att det inte går att avskräcka andra stater om dem inte känner till att det existerar kärnvapen i Nordkorea. Men att den Nordkoreanska regimen använder största delen av sina ekonomiska resurser på att utveckla kärnvapen har dock inneburit svårigheter för Nordkoreas befolkning som nämnt tidigare.

5.3 Individnivå

För att ytterligare fördjupa analysen av Nordkoreas inställning till kärnvapen kommer regimen högst ledare, Kim Jong-Un, att analyseras. Detta då faktorer som Kim Jong-Un’s bakgrund, erfarenheter, politiska beslut och personlighet kan förklara varför Nordkorea vill ha kärnvapen och är helt öppna med denna ambition. Baserat på beliefs system teorin kommer hans fundamentala, strategiska och taktiska beliefs därmed att analyseras (Gustavsson 1998, s. 142-143).

Kim Jong-Un fick överta rollen som Nordkoreas högste ledare 2011, efter att hans far Kim Jong-Il avlidit. Han ärvt således makten precis som hans far gjorde efter att hans farfar, Kim Il-Sung, dött. Att makten har koncentrerats inom familjen gör Kim Jong-Un's bakgrund väldigt intressant, då hans belief system troligen har formats av både Kim Jong-Il (hans far) och Kim Il-Sung (hans farfar). Ett exempel på att Kim Jong-Un har formats av sina föregångare är det faktum att hans farfar Kim Il-Sung har utvecklat Juche-ideologin, som idag genomsyrar hela Nordkorea (Singh & Lee 2011 s. 183). En ideologi som innebar att Kim Il-Sung fick rollen som "the only individual who had the authority to decide everything within the political, military, economic and social arena" (Singh & Lee 2011 s. 183). Därmed fick Kim Jong-Un makten och utnyttjade ideologin och makten till sin fördel. Dock har en del ekonomiska reformer genomförts under Kim-Jong-Un's regim. Till exempel ska han ha tillåtit en del jordbruk och industrier i Nordkorea att mer eller mindre privatiseras (Yong-Seung 2013, s. 62). Dessa förändrade ekonomiska förutsättningar kan tolkas som ett sätt att förverkliga hans föregångares löften till befolkningen om att Nordkoreas medborgare skulle få "rice with meat soup and live in tile-roofed houses", enligt Dong Yong-Seung (Yong-Seung 2013, s. 62). Om det löftet är det verkliga motivet är dock svårt att svara på, men det ger en klar hint om att Kim Jong-Un's beliefs är påverkade av hans far och farfars politik.

En annan aspekt som är intressant och som kan ha påverkat Kim Jong-Il's fundamentala beliefs är hans erfarenheter utanför Nordkorea. Detta då han studerat på internatskola i Schweiz (Fisher 2013). Erfarenheterna från vistelsen i västvärlden kan därför också ha haft inverkan på Kim Jong-Un's beliefs. Kim Jong-Un ska under sin tid i Schweiz ha visat intresse för NBA och annan västerländsk kultur, enligt The Sunday Times (Hall 2011). Att Kim Jong-Un uppskattar basket är bekräftat då den Amerikanska basketspelaren Dennis Rodman välkomnats till Nordkorea av Kim Jong-Un (Sang-Hun 2013). Dennis Rodman ska i efterhand ha beskrivit Kim Jong-Un som "a very good guy" som "doesn't want a war" (Sang-Hun 2013). Något som motsäger föredetta Schweiziska klasskamraters uppfattning av honom, som istället gav ett intryck av att Kim Jong-Un var "dangerous, unpredictable, prone to violence and with delusions of grandeur", vilket mer stämmer överens med den bilden hans beslut, som Nordkoreas högste ledare, projicerar (Fisher 2013).

Oavsett vilken bild av Kim Jong-Un som är sann så kan man anta att Kim Jong-Un agerar strategiskt för att avvärja hot och säkra sin politiska position. Precis som sina föregångare uppfattas Kim Jong-Un's agerande som en "crazy man[s] strategy" av USA, enligt Huffington post (Spetalnick & Hosenball 2013). Att hans agerande uppfattas som en "crazy mans strategy" kan förklaras med att hans agerande är oförutsägbart och kan verka orationellt. Ett exempel på Kim Jong-Un's "crazy man strategy" är hur han ska ha avrättat sin farbror, vilket skulle kunna tolkas som en del i hans taktik för att behålla makten ohotat (Kim & Chance 2013). Att Kim Jong-Un återupptar sina föregångares kärnvapenambitioner och utför ett tredje kärnvapentest och missiluppskjutningar, kan också tolkas som ett försök att säkerställa sin maktposition. Kim Jong-Un följer kort sagt sina föregångares ideologier – eftersom att ideologiernas mål är en

oberoende och självförsörjande stat – något som Kim Jong-Un kan antas försöka uppnå.

Att Kim Jong-Un's agerande ibland kan tolkas orationellt kan bero på att han väljer det han anser vara det mest taktiska valet, enligt hans eget belief system. Ta till exempel avrättningen av hans farbror som senare också ska ha inneburit avrättning av hela farbroderns familj (Chumley 2014). Detta kan ses som ett taktiskt val av Kim Jong-Un, då han rensar ut eventuella personliga motståndare inifrån regimen. Dock är avrättningarna av farbrodern och dennes familj inte bekräftade. Dennis Rodman ska till exempel ha sagt att avrättningarna aldrig ägt rum, vilket även det skulle kunna vara ett taktiskt beslut från Kim Jong-Un (Chumley 2014). Precis som med öppenheten med Nordkoreas kärnvapen så kan det ses som ett taktiskt val för att visa sin styrka som ledare. Viljan att vara öppen med sina kärnvapen har Kim Jong-Un dessutom kunnat utnyttja taktiskt för att hota sig till olika typer av bistånd.

Sammanfattningsvis så kan Kim Jong-Un's belief system antas vara format av hans far och farfar och deras ideologier. Det är troligen därför han fortsatt Nordkoreas strävan efter kärnvapen, vilket han också utnyttjar för att säkerställa sin egen maktposition. Kim Jong-Un's beslut kan tolkas som orationella, men det är troligen taktiska beslut som är en del av en större plan. En plan som kan tolkas vara att både säkerställa sin egen maktpositions fortlevnad, men framförallt att förbli en självständig stat. Därför är kärnvapen ett taktiskt redskap för att genomföra målet.

6 Islamiska republiken Iran

6.1 Systemnivå

Officiellt är Irans kärnprogram fredligt, Irans president har sagt att Iran inte har några planer på att utveckla kärnvapen på grund av att det strider mot deras religion; Islam (Theguardian 2014). Utöver det här har Iran dessutom accepterat NPT, ett internationellt avtal mot spridningen av kärnvapen, redan när det trädde i kraft 1970 (UNODA 2014b). Men misstankar om att Iran försöker utveckla kärnvapen har funnits länge och redan på 1990-talet införde USA sanktioner mot Iran, genom att hindra amerikanska och utländska företag från att investera i Irans energiindustri (Grey 1996). Sanktionerna har blivit allt fler med tiden, då mer information som pekat mot att Iran strävar efter att utveckla kärnvapen framkommit. Dessa misstankar har bland annat grundats på att det framkommit att Iran haft HEU, vilket betyder att uranets renhet är över 20 % (se avsnitt 5.1). I Iran har uran med upp till 27 % renhet påträffats och misstankar från omvärlden finns om att Iran försöker anrika uran med ännu högre renhet för att använda till kärnvapen. Kärnvapen ska helst ha uran som anrikats till ca 90 % (Broad 2012). Trots att kärnvapen helst bör ha 90 % är det dock möjligt att framställa kärnvapen med en lägre grad anrikat uran. På grund av detta anses Irans HEU som ett hot (NTI 2014). Det har också visat sig att Iran haft hemliga kärnanläggningar som FN inte haft någon kännedom om (Ghosh 2009). FN:s kontrollorgan IAEA hävdade senare att “they had extensive evidence of ‘past or current undisclosed activities’ by Irans military to develop a nuclear warhead”, enligt New York Times (Sanger & Broad 2010). Iran förnekar dock alla bevis som bekräftar kärnvapenmisstankarna, vilket innebär att alla existerande bevis på att Iran försöker utveckla kärnvapen är observationer som inte bekräftats som sanna av Iran. Det är således endast utomstående tolkningar av informationen, från omvärlden, som indikerar på att Iran har kärnvapenambitioner. Detta är dock tillräckligt för att man kan anta att Iran försöker dölja utvecklingen av kärnvapen.

Med antagandet att Iran verkligen har en ambition att utveckla kärnvapen så är det intressant att förklara varför Iran vill ha kärnvapen och varför de dessutom döljer det. För att förklara detta på systemnivån måste Irans relation till andra stater i systemet undersökas. Om man då börjar med Irans fiender i systemet, så kan man se att USA, Israel, Irak och Afghanistan som är och har varit de största hoten mot Iran, där USA är den enda staten utanför mellanöstern som utgör ett hot mot Iran. Innan 2003 var Irak och Afghanistan stora hot mot Iran. Exempel på varför Iran såg dessa som hot är framförallt på grund av Iran-Irakkriget under 1980-talet, Iraks potentiella massförstörelsevapen och konflikter med Afghanistan i slutet av 1990-talet (Sherrill 2012, s. 35). Men efter att USA invaderat Afghanistan och Irak utgör inte dessa några större hot mot Iran längre. Idag är det istället huvudsakligen USA och Israel som är Irans största hot. Orsaken till att Israel

uppfattas som ett hot av Iran är framförallt på grund av Israels kärnvapen, vilket i sig själv är ett säkerhetshot mot Iran. Ytterligare en orsak är att Israel har genomfört två flyganfall mot andra staters kärnreaktorer, så kallade *pre-emptive strikes* som utförs för att oskadliggöra fienden och förhindra framtida anfall (Oxford dictionaries 2014a). Den ena mot Irak 1981 och den andra mot Syrien 2007, vilka båda resulterade i att kärnreaktorerna förstördes (Gardham 2011; Sanger & Mazzetti 2007). Irans relation med USA är inte heller den bästa på grund av många ekonomiska sanktioner som USA riktat mot Iran. Orsakerna till dessa ekonomiska sanktioner är Irans sponsring av terrorism, brott mot mänskliga rättigheter och deras motvilja att stänga ner sitt kärnprogram (DoS 2014a). Iran har dock så sent som 2013 tecknat avtal om att frysa sitt kärnprogram i utbyte mot lättade sanktioner (Björling 2013). Relationen mellan Iran och USA har dock inte alltid varit lika ansträngd som idag, då de båda staterna tidigare hade diplomatiska relationer med varandra. Relationen förändrades i samband med den Iranska revolutionen, som ledde till att Iran övergick från att vara en sekulariserad stat till att bli en teokrati (Fazlhashemi 2014a). Kort efter den Iranska revolutionen beslagtogs ett antal Iranska studenter USA:s ambassad i Tehran och tog 52 amerikaner som gisslan, vilket är anledningen till att USA inte längre har någon diplomatisk relation med Iran (DoS 2014b). Den dåliga relationen mellan USA och Iran blir dessutom inte bättre av att USA är en kärnvapenstat, vilket också skulle kunna vara en del av förklaringen till varför Iran vill ha kärnvapen.

När man vet Irans roll i det internationella systemet så är det förståligt att Iran skulle vilja ha kärnvapen. Neorealismen skulle förklara detta med att Iran befinner sig i en utsatt situation på grund av den anarkiska strukturen i det internationella systemet. Att Irans två största fiender har kärnvapen tvingar i princip Iran att också försöka skaffa kärnvapen för att säkra sin överlevnad i systemet. USA och Israel uppfattar Irans kärnvapenambitioner, vilket leder till en osäker situation då maktbalansen störs. Men enligt den strukturella realisten Kenneth Waltz (2012) så är Irans kärnvapenambitioner inget hot mot maktbalansen i det internationella systemet, utan han menar att det istället är positivt för maktbalansen. Det Waltz menar är att Iran med sina kärnvapen skulle kunna stabilisera den osäkerhet som Israel skapat i och med sina attacker mot andra staters kärnanläggningar (Waltz 2012, s. 3). Waltz förklarar också anledningen till att Iran försöker dölja sina kärnvapenambitioner med "Israel's proven ability to strike potential nuclear rivals with impunity has inevitably made its enemies anxious to develop the means to prevent Israel from doing so again." (Waltz 2012, s. 3). Detta innebär att man kan tolka Irans försök att dölja kärnvapenambitionen som ett sätt att uppnå säkerhet i ett anarkiskt system, då Israel bevisligen utgör ett hot mot Iran.

6.2 Statsnivå

De interna förhållandena i den Islamiska republiken Iran har också betydelse och kommer därför också att undersökas. Då Irans statsskick, ekonomi eller militär kan ge en ledtrådar till vad som motiverar Iran till att skaffa kärnvapen. Det kan också ge ett svar på varför Iran försöker dölja kärnvapenmotivationen.

Den Islamska republiken Iran är precis som namnet beskriver en stat som styrs enligt religiösa grunder. Dessa religiösa grunder baseras på den domineraden religionen i Iran, vilket som sagt är Islam. Detta betyder således att det Iranska statskicket är teokratiskt. Nationalencyklopedin beskriver teokrati som ett "statskick där gudomen anses inneha den högsta makten och där den eller de styrande har sin makt från honom eller är hans ställföreträdare. De kan därför inte ställas till ansvar för sin maktutövning" (Nationalencyklopedin 2014d). Att Iran har ett teokratiskt statskick idag beror på den Iranska revolutionen 1979, då Iran gick från att vara en sekulär monarki till att bli en islamistisk republik (Fazlhashemi 2014a). I och med denna övergång som den Iranska revolutionen innebar har Iransk lag blivit baserad på religiösa grunder. Dessa religiösa grunder är den Islamska lagen Sharia, vilket beskrivs som "den vägledning som Gud ger människorna", enligt Nationalencyklopedin (Nationalencyklopedin 2014e).

Den högsta makten i Iran är tilldelad den högste ledaren (supreme leader) som utses av expertrådet (Assembly of Experts), titeln innehas sen på livstid (CIA 2014c). Den nuvarande högste ledaren är Ayatollah Ali Khamenei, som fick överta rollen som högste ledare 1989, efter den förregående högste ledaren Ruhollah Khomeini avlidit (CIA 2014c). Enligt Irans konstitution så har den högste ledare Khamenei bland annat som uppgift att bestämma vilken riktning Iran ska ta i de inrikes- och utrikespolitiska besluten, ha högsta befälet över Irans militär och kan förklara fred eller krig. Han har dessutom kontroll över Irans rättssystem och media med mera (Iran Chamber 2014). Presidenten i Iran är den person som har näst högst makt, precis efter den högste ledaren. Presidenten röstats fram i presidentval som hålls vart fjärde år (CIA 2014c) Den nuvarande presidenten i Iran är Hassan Rouhani och fick 50,7 % av rösterna i förra valet, enligt CIA:s World Factbook (CIA 2014c). Presidentens makt är som sagt underordnad den högste ledarens och dessutom väldigt begränsad av konstitutionen. I huvudsak så är det ekonomiska beslut som Irans president har ansvaret för (Frontline 2014). Det är således Irans högste ledare Khamenei som har störst makt i Iran och kan bestämma vilken riktning Iran ska ta i politiska beslut, vilket blir direktiv som Irans president sen följer.

Irans kärnprogram är enligt Irans president Hassan Rouhani fredligt. Rouhani ska ha sagt att "[e]ven if there were no NPT or other treaties, our belief, our faith, our religion and principles tell us not to seek weapons of mass destruction.", enligt The Guardian (Theguardian 2014). Man kan således anta att Rouhani syftar på Islam och att det är emot Sharialagarna att skaffa kärnvapen. Hur Sharialagarna sätter sig emot anskaffandet av kärnvapen är dock en tolkningsfråga. Då Sharialagarna beskriver att "[v]erklighet skada måste undvikas, osannolik skada kan tolereras och [rekommendationen] gällande sannolik skada är [...] att undvika den" (Islam 2014). Därmed så är det troligt att president Rouhani bara följer de politiska direktiv som den högste ledaren Khamenei har stakat ut, då Khamenei har uttalat sig liknande angående Irans kärnvapenambition (Erdbrink 2013).

Med tanke på de ekonomiska sanktioner som Iran drabbats av på grund av urananrikningen. Så kan man tolka avsikten med att framställa motiven med kärnprogrammet som fredliga som ett försök att dölja det verkliga motivet. Eftersom att vara öppen med att man har kärnvapenambitioner skulle leda till

ytterligare sanktioner mot Iran. Man kan därmed tolka det som att presidenten – som har ett stort ansvar för Irans ekonomiska beslut – försöker förbättra Irans ekonomiska situation genom att få lättade sanktioner, vilket ligger i Irans nationella intresse. Detta för att Irans statsinkomster är till stor del beroende av försäljning av olja, enligt CIA (CIA 2014c). Så att bli av med sanktioner som hindrar Irans export av olja är troligen ett betydelsefullt mål att uppnå. Något som talar för detta är att Iran har gått med på att tillfälligt frysa stora delar av sitt kärnprogram i utbyte mot lättade sanktioner från västvärlden, enligt The New York Times (Gordon & Schmitt 2014). Som också har visat sig ge resultat, då Reuters rapporterar om att Irans oljeförsäljning ökat sedan sanktionerna lättats mot Iran (Lawler & Saul 2014).

Påståendena ovan stämmer överens med hur neoliberalismen skulle förklara Irans agerande. Eftersom att neoliberalismen betonar att stater är viktiga aktörer som försöker hitta rationella lösningar på problem för att maximera sina egna intressen, men att även andra aktörer som bland annat mellanstatliga organisationer (IGO), icke-statliga organisationer (NGO) och multinationella företag (MNC) har betydelse (Lamy 2011, s. 122). Därför kan Iran tänkas försöka dölja sina kärnvapenambitioner genom att vara tillmötesgående mot dessa typer av organisationer, som kan påverka Irans ekonomiska situation. Ett exempel på det är att Iran är med i NPT som kontrolleras av FN:s kontrollorgan IAEA, vilket innebär att om Iran skulle dra sig ur NPT så skulle misstankarna höjas och sanktioner mot Iran skulle inte lättas.

6.3 Individnivå

Precis som i analysen av Nordkorea kommer också Irans inställning till kärnvapen att analyseras på individnivå. Här kommer Ayatollah Ali Khamenei's belief system att undersökas. Eftersom att hans beliefs system kan förklara varför Iran vill ha kärnvapen och varför man försöker dölja det. För att göra detta kommer Khamenei's fundamentala, strategiska och taktiska beliefs att analyseras.

Först och främst kan man anta att Khamenei's fundamentala beliefs ursprungligen formades i unga år, vilket påverkat hans val i livet. Till att börja med så var Khamenei's far en religiöst lärd person, vilket uppenbarligen har kommit att influera honom. Till exempel så studerade Khamenei och två av hans sju andra bröder till präster, vilket tyder på att hans uppväxt i en religiös familj har färgat honom (Ganji 2013, s. 24). Det är troligen den ursprungliga orsaken till hans val att studera den muslimska lagen Sharia, vilket ledde till att han fick andra kontakter som influerade hans syn på världen. Några exempel på dessa kontakter är personer inom den religiösa oppositionsrörelsen som existerade innan den Iranska revolutionen, en rörelse som han också anslöt sig till under sin studietid (Ganji 2013, s. 24). Andra exempel på personer som influerat Khamenei är personer inom det muslimska brödrskapet, som är en religiös och politisk organisation (Kronholm & Halldén 2014). Man kan således anta att dessa personer influerat Khamenei's uppfattning av västvärlden. Eftersom att Khamenei

redan som unga ska ha uppfattat spänningar mellan västvärlden och tredje världen, en uppfattning som ska ha förstärkts efter den Iranska revolutionen (Ganji 2013, s. 25). Bakgrunden till både Khamenei's uppfattning av västvärlden och den Iranska revolutionen var den Amerikanska statskuppen mot Iran 1953, som resulterade i att den dåvarande Iranska regimen störtades av USA och Storbritannien (Fazlhashemi 2014b). Detta har kommit att influera Khamenei's kritiska inställning till USA, som kort sagt är att USA vill störta den nuvarande Iranska regimen och förstöra det som den Iranska revolutionen skapat (Ganji 2013, s. 32). För att förhindra att detta sker måste bland annat "interference by outside powers, such as the United States and Israel, must be kept at bay", vilket förklarar varför Iran och USA inte har någon diplomatisk relation (Ganji 2013, s. 34). Khamenei's fundamentala beliefs kan således tolkas vara orsaken till den strategi han styr Iran efter.

Khamenei's strategin att utestänga USA från Iran motiverar han med att "The United States and the Western bloc [...] want to overthrow the system in Iran and have launched a variety of attempts to do so" (Ganji 2013, s. 35). Några exempel på sådana försök är de ekonomiska sanktionerna som riktats mot Iran på grund av deras urananrikning. Khamenei menar dock att detta bara är en ursäkt för att störta den nuvarande regimen i Iran (Ganji 2013, s. 35-36). Västvärldens misstankar om att Iran utvecklar kärnvapen avisar Khamenei genom att säga att "We don't want to build atomic weapons", men säger också att "if we didn't believe so and intended to possess nuclear weapons, no power could stop us" (Erdbrink 2013). Detta går att tolka på flera sätt, till exempel att Irans kärnprogram verkligen är fredligt, men att Iran lätt skulle kunna skaffa sig kärnvapen utan hinder om man hotas. Det kan också tolkas som ett försök av Khamenei att dölja Irans kärnvapenutveckling för att undgå sanktioner som påverkar Iran negativt, samtidigt som han antyder att Iran skulle kunna utveckla kärnvapen oavsett sanktionernas inverkan på Iran. Mest troligt är det ett taktiskt val av Khamenei att göra detta uttalande, då han vill undvika fler sanktioner.

Med tanke på den strategi som Khamenei kan tänkas använda för att förhindra hot från utomstående krafter, så vore det rimligt att anta att kärnvapen skulle kunna användas taktiskt för att förhindra detta, men det måste döljas. Två empiriska exempel som nämns av Akbar Ganji i en artikel i *Foreign Affairs* är Iraks och Syriens kärnprogram, som båda trots sin vilja att ge upp sina kärnvapenambitioner störtades av västvärlden (Ganji 2013, s. 36-37). Att Khamenei har fått erfara hur både Syriens och Iraks regimer störtats trots deras samarbetsvillighet angående deras kärnprogram har fått honom att vara kritiskt till att vara öppen med Irans ambitioner med deras kärnprogram och därmed kan tänkas dölja kärnvapenambitionen.

Hur Khamenei kan tänkas resonera kring västvärldens misstankar om kärnvapen kan förklaras med *fångarnas dilemma*, som är ett spel som illustrerar hur beslutsfattare kan tänkas hitta det mest rationella beslutet (Mintz & DeRouen 2010, s. 64). Enligt fångarnas dilemma finns det fyra möjliga alternativ för Iran: det skulle till exempel vara att det bästa möjliga alternativet för Iran är (1) att övertyga västvärlden om att det inte finns några kärnvapenambitioner och alla sanktioner mot Iran försvinner, sen det näst bästa som skulle kunna vara (2) att

Iran lyckas kompromissa med västvärlden i utbyte mot att sanktioner lättas. Vidare till det näst sämsta som skulle kunna vara (3) att Iran stänger ner sitt kärnprogram tillfälligt, men utan att lyckas övertyga västvärlden om att kärnvapenambitioner inte existerar eller det absolut sämsta som skulle kunna vara att (4) Iran tvingas stänga ner sitt kärnprogram permanent. Khamenei kan således tänkas sträva efter det första alternativet, vilket skulle innebära att om Iran vill utveckla kärnvapen skulle de få göra det ifred. Däremot har Khamenei tydligt uttalat sig om att ingen skulle kunna hindra Iran från att skaffa kärnvapen om det var deras ambition, vilket skulle kunna tolkas som att det mest rationella valet för Khamenei är att kompromissa med väst och undvika sanktioner. Samtidigt skulle Iran kunna fortsätta skaffa sig kärnvapen i hemlighet, då Khamenei fortfarande kan anses se USA och västvärlden som ett hot.

7 Diskussion

Eftersom att flernivåanalysen är genomförd på båda staterna finns det tillräckligt med information för att jämföra Nordkorea och Iran och dra en slutsats om varför stater väljer att dölja eller inte dölja sina kärnvapenambitioner för omvärlden. Men först måste två enskilda slutsatser dras, om varför Iran och Nordkorea har valt att dölja respektive visa upp sina kärnvapenambitioner för omvärlden, baserat på resultatet från respektives analysnivåer.

I Nordkoreas fall kan strävan efter kärnvapen tolkas som ett sätt att säkra den egna överlevnaden i ett anarkist internationellt system, enligt ett neorealistiskt perspektiv. Detta då flera av Nordkoreas grannar antingen är kärnvapenstater, har potential att bli kärnvapenstater eller är allierad med andra kärnvapenstater. Störst hot är dock USA som är allierad med Nordkoreas närmaste grannar; Sydkorea och Japan. Detta leder då till att Nordkorea uppfattar sin säkerhet i systemet som hotat och instabilt. Ur ett neoliberalistiskt perspektiv kan man dessutom tolka det som att Nordkorea uppfattar sin suveränitet hotad på grund av den post-westfaliska världsordningen, som innebär att staters suveränitet försvagats, vilket leder till att Nordkorea ser stora säkerhetspolitiska fördelar med att vara en kärnvapenstat och är orsaken till att Nordkorea drog sig ur NPT. Att Nordkoreas agerande kan tolkas enligt dessa perspektiv kan påvisas då den Nordkoreanska regimen länge styrts enligt Juche-ideologin, som innebär att Nordkorea ska vara en självständig och oberoende stat. Juche-ideologin har senare även förlängts med Songun-ideologin, som prioriterar militären och försvaret för att stärka Nordkoreas hotade suveränitet. På grund av Kim Jong-Un's belief system så har han fortsatt upprätthålla detta ideologiska sätt att styra regimen och har därmed också fortsatt strävan efter kärnvapen. Eftersom Kim Jong-Un's uppfattning av världen troligen är färgad av hans fars (Kim Jong-Il) och farfars (Kim Il-Sung) tidigare uppfattningar av världen. Att han då precis som sina föregångare uppfattas som en orationell beslutsfattare kan det tolkas som att hans beslut är ett sätt att uppnå både sina egna och nationella intressen, vilket då har lett till att Nordkoreas kärnvapen kommit att användas i fler syften än bara avskräckning. Till exempel så har Nordkorea erbjudits bistånd i utbyte mot att lägga ner sina kärnvapenambitioner, vilket Nordkorea har utnyttjat genom att först acceptera för att sen dra sig ur och fortsätta sina kärnvapenaktiviteter. Man kan därmed dra slutsatsen att Nordkorea har valt att vara öppna med sin ambition att bli en kärnvapenstat för att både avskräcka stater från att hota Nordkoreas autonomi och för att dra nytta av makten som kärnvapen ger dem samt att utpressa andra stater till att ge dem saker av värde.

Enligt neorealismen kan också Irans kärnvapen tolkas som ett medel för deras överlevnad i det anarkiska systemet, då två av deras största fiender – USA och Israel – är kärnvapenstater. Irans kärnvapenambition är dock inte officiellt bekräftad av den Iranska regimen, utan misstankarna om att Iran vill ha kärnvapen bygger på att västvärlden fått kännedom om hemliga kärnanläggningar med

höganrikad uran. Dessa misstankar har förnekats av Irans högste ledare Khamenei, som menar att det är emot Islam att skaffa massförstörelsevapen. Däremot har han också uttalat sig om att ingen skulle kunna hindra Iran från att skaffa kärnvapen om de hade en sådan ambition. Utgår man från Khamenei's belief system – som är kritiskt mot USA och anser att amerikanerna vill störta Irans nuvarande regim – kan man tolka det som att han försöker dölja kärnvapenambitionerna med hjälp av religiösa värderingar. Att den Iranska regimen verkar dölja kärnvapenambitionen kan också tolkas som det mest rationella beslutet, då man vill undvika sanktioner och pre-emptive strikes från fienden. Till exempel så är Israel historiskt sett benägen att attackera andra staters kärnanläggningar, vilket Iran kan antas vilja undvika genom att försöka hemlighålla kärnanläggningar. Ur ett neoliberalistiskt perspektiv kan man dessutom urskilja ett annat exempel på varför Iran kan antas försöka dölja kärnvapenambitionen, vilket är på grund av interdependens. Västvärlden har till exempel riktat flera ekonomiska sanktioner mot regimen, vilket också är en orsak till att Iran är med i NPT då ett tillbakadragande skulle resultera i ytterligare sanktioner som skulle påverka Irans ekonomiska situation negativt.

Eftersom att resultatet kring varför både Nordkorea och Iran vill ha kärnvapen och varför de är olika öppna med kärnvapenambitionen, så kan man också jämföra dessa för att dra en slutsats varför stater rent generellt kan tänkas vara olika öppna med sina kärnvapenambitioner för omvärlden. Man kan till exempel anta att en stats val att öppet visa upp eller dölja sina kärnvapenambitioner beror på det internationella systemets struktur, vilket är en faktor som spelar roll hos både Iran och Nordkorea. I Irans fall har västvärldens kritik tillsammans med hotet från Israel fått Iran att dölja kärnvapenambitionen. Medan i Nordkoreas fall har den post-westfaliska världsordningen tillsammans med västvärldens benägenhet att intervensera fått Nordkorea att vara öppna med kärnvapenambitionen. Det här för att avskräcka eventuella hot mot nationens suveränitet. Dock försökte också Nordkorea att tidigare dölja sin kärnvapenambition, men detta förändrades till öppenhet efter att de kommit tillräckligt långt och lyckats genomföra kärnvapentester. Man kan således anta att öppenheten med kärnvapen beror på hur långt i utvecklingen av kärnvapen staten har kommit, eftersom att fungerande kärnvapen är avskräckande. Har däremot en stat med kärnvapenambitioner inte ännu lyckats utveckla fungerande kärnvapen kan den antas dölja denna ambition, då det ännu inte existerar några kärnvapen som kan avskräcka utomstående aktörer från att avstyra statens påbörjade kärnvapenprogram. Ytterligare förklaringar på varför visa stater döljer, medan andra stater är öppna med sina kärnvapenambitioner kan bero på nationella intressen. Till exempel kan omvärldens kännedom – om kärnvapen – antingen generera fördelar eller nackdelar för statens möjlighet att uppnå sina nationella intressen, vilket är en förklaring på varför Iran och Nordkorea skiljer sig åt i öppenhet. I Irans fall vill man få lättade sanktioner, då deras ekonomi påverkas negativt av sanktionerna som riktats mot Iran på grund av de misstänkta kärnvapenaktiviteterna. Medan Nordkorea har lyckats använda kärnvapen till sin egen fördel, vilket innebär att de använder kärnvapnen i utpressningssyfte.

Det kan dock finnas brister i uppsatsens slutsats om varför stater med kärnvapenambitioner är olika öppna med det för omvärlden. Detta eftersom att uppsatsen endast är baserad på två enskilda fall, som inte kan representera alla

tidigare och framtida fall av kärnvapenspridningen. Därför skulle det vara motiverat att använda denna uppsats resultat i framtida forskning för att försöka förklara andra stater val att dölja eller visa sina kärnvapenambitioner. Andra brister med uppsatsen är att den inte går allt för djupt för att hitta förklaringar, men detta övervägs av att den inkluderar flera analysnivåer för att ge en övergripande förklaring. Framtida forskning inom samma ämne skulle således istället kunna fokusera på en enstaka analysnivå som sedan analyseras efter flera olika teoretiska perspektiv, vilket skulle kunna ge en djupare och bredare förklaring på varje analysnivå.

Denna uppsats har trots ovanstående kritik bidragit till kumulativitet inom ämnen som kan relateras till kärnvapenspridning, då den till stor del byggts på tidigare forskning. Den har dessutom visat resultat på varför stater kan tänkas dölja eller vara öppna med sina kärnvapenambitioner, vilket också skulle kunna motivera framtida forskning inom samma ämne.

8 Referenser

- Amnesty International. (2013a). *Iran: Annual report 2013*.
<http://www.amnesty.org/en/region/iran/report-2013> [2014-04-17]
- Amnesty International. (2013b). *North Korea: Annual report 2013*.
<https://www.amnesty.org/en/region/north-korea/report-2013> [2014-04-17]
- Bajoria, J. & Lewis, J. (2010). *Interview: North Korea-Iran Nuclear Cooperation*.
<http://www.cfr.org/proliferation/north-korea-iran-nuclear-cooperation/p23625>
[2014-04-22]
- Bajoria, J. & Xu, B. (2013). *The Six Party Talks on North Korea's Nuclear Program*. www.cfr.org/proliferation/six-party-talks-north-koreas-nuclearprogram/p13593 [2014-04-22]
- Bajoria, J. & Xu, B. (2014). *The China-North Korea Relationship*.
<http://www.cfr.org/china/china-north-korea-relationship/p11097> [2014-04-22]
- Birsel, R. & Nebehay, S. (2013). *U.S. rejects North Korean demand for nuclear status*. <http://www.reuters.com/article/2013/04/23/us-korea-north-idUSBRE93M03R20130423> [2014-04-15]
- Björling, S. (2013). *Avtal om Irans kärnprogram klart*.
<http://www.dn.se/nyheter/varlden/avtal-om-irans-karnprogram-klart/> [2014-05-03]
- Bloomberg, L.P. (2013). *Sorry, Europe, the Crisis Isn't Over: Containing the North Korean Threat*. *Bloomberg Businessweek*, 4 februari - 10 februari.
- Broad, W. (2012). *U.N. Finds Uranium in Iran Enriched to Higher Level*.
<http://www.nytimes.com/2012/05/26/world/middleeast/un-finds-uranium-in-iran-enriched-to-higher-level.html> [2014-05-03]
- Caprioli, M. & Trumbore, P. (2003). *Identifying 'Rogue' States and Testing their Interstate Conflict Behavior*. *European Journal of International Relations*, 9(3). ss. 377–406.
- Chumley, C. (2014). *Dennis Rodman denies Kim Jong-un executed uncle, says labor camps no big deal*.
<http://www.washingtontimes.com/news/2014/may/5/dennis-rodman-denies-kim-jong-un-executed-uncle-sa/> [2014-05-13]
- CIA. (2014a). *The world factbook: North Korea*.
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/kn.html>
[2014-05-07]
- CIA. (2014b). *The world factbook: South Korea*.
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ks.html>
[2014-05-07]
- CIA. (2014c). *The world factbook: Iran*.
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ir.html>
[2014-05-09]

- DoS. (2014a). *U.S Department of state: Iran Sanctions*.
<http://www.state.gov/e/eb/tfs/spi/iran/index.htm> [2014-05-03]
- DoS. (2014b). *U.S Department of state: U.S. Relations With Iran*.
<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/5314.htm> [2014-05-03]
- Erdbrink, T. (2013). *Ayatollah Says Iran Will Control Nuclear Aims*.
www.nytimes.com/2013/02/17/world/middleeast/supreme-leader-says-iran-not-seeking-nuclear-arms.html [2014-05-16]
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2012).
Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad.
 Stockholm: Norstedts Juridik.
- Fazlhashemi, M. (2014a). *Historia: Den Islamiska republiken Iran (från 1979)*.
www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/iran/historia/den-islamiska-republiken-iran-från-1979 [2014-05-05]
- Fazlhashemi, M. (2014b). *Den siste shahen av Iran*.
<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/iran/historia/den-siste-shahen-av-iran>
 [2014-05-15]
- Fisher, M. (2013). *Kim Jong Un's former classmates say he really is 'dangerous, unpredictable, prone to violence'*.
<http://www.washingtonpost.com/blogs/worldviews/wp/2013/12/16/kim-jong-uns-former-classmates-say-he-really-is-dangerous-unpredictable-prone-to-violence/> [2014-05-13]
- Freedom House. (2014a). *Iran*. <http://freedomhouse.org/country/iran> [2014-04-17]
- Freedom House. (2014b). *North Korea*. <http://freedomhouse.org/country/north-korea> [2014-04-17]
- Frontline. (2014). *The structure of power in Iran*.
<http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/shows/tehran/inside/govt.html>
 [2014-05-09]
- Ganji, A. (2013). Who Is Ali Khamenei? The Worldview of Iran's Supreme Leader. *Foreign Affairs*, 92(5). ss. 24-48.
- Gardham, D. (2011) *1981 files: shock of Israeli attack on Iraq*.
<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/iraq/8978388/1981-files-shock-of-Israeli-attack-on-Iraq.html> [2014-05-03]
- Ghosh, B. (2009). *CIA Knew About Iran's Secret Nuclear Plant Long Before Disclosure*.
<http://content.time.com/time/world/article/0,8599,1929088,00.html> [2014-05-03]
- Gordon, M & Schmitt, E. (2014). *Negotiators Put Final Touches on Iran Accord*.
<http://www.nytimes.com/2014/01/13/world/middleeast/iran-nuclear-deal.html>
 [2014-05-09]
- Grey, J. (1996). *Foreigners Investing In Libya or in Iran Face U.S. Sanctions*.
<http://www.nytimes.com/1996/07/24/world/foreigners-investing-in-libya-or-in-iran-face-us-sanctions.html> [2014-04-29]
- Gustavsson, J. (1998). *The Politics of Foreign Policy Change: Explaining the Swedish Reorientation on EC Membership*. Lund: Lund University Press.

- Hall, A. (2011). *Kim Jong Un's Swiss school days revealed*.
<http://www.sundaytimes.lk/111225/Timestwo/int10.html> [2014-05-13]
- Iranchamber. (2014). *Article 110*.
http://www.iranchamber.com/government/laws/constitution_ch08.php [2014-05-09]
- Islam. (2014). *Islamisk lag (sharia)*. <http://islam.se/islams-fem-pelare/sharia/>
 [2014-05-09]
- Jehl, D. (1993). *North korea says it won't pull out of arms pact now*.
<http://www.nytimes.com/1993/06/12/world/north-korea-says-it-won-t-pull-out-of-arms-pact-now.html> [2014-04-21]
- Jervis, R. (2011). Cooperation under the security dilemma. I Mingst, K. & Snyder, J. (red.) *Essential readings in world politics*. 4. Uppl., London: W. W. Norton & Company. ss. 335-349.
- Kim, J. & Chance, D. (2013). *North Korea executes leader's powerful uncle in rare public purge*. <http://www.reuters.com/article/2013/12/13/us-korea-north-idUSBRE9BB19520131213> [2014-05-13]
- Kronholm, T. & Halldén, P. (2014). *Muslimska brödrskapet*.
<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/muslimska-brödrskapet> [2014-05-15]
- Kubo, N. (2014). *Japan to intercept any North Korea missile deemed a threat*.
<http://www.reuters.com/article/2014/04/05/us-japan-korea-missiles-idUSBREA3404I20140405> [2014-04-22]
- Lamy, S. (2011). Contemporary mainstream approaches: neo-realism and neoliberalism. I Baylis, J., Smith, S. & Owens P. (red.) *The Globalization of World Politics*. Oxford: University Press, ss. 114-129.
- Lawler, A. & Saul, J. (2014). *Exclusive: Iran's oil sales rise as sanctions pressure eases - sources*. <http://www.reuters.com/article/2014/01/22/us-iran-oil-exports-idUSBREA0L12520140122> [2014-05-10]
- Lindström, L., Nørlund, I. & Jonsson G. (2014). Nordkorea: Statsskick och politik. *Nationalencyklopedin*.
<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/nordkorea/statsskick-och-politik> [2014-05-07]
- MacFarquhar, N. & Perlez, J. (2013). *China Looms Over Response to Nuclear Test by North Korea*. <http://www.nytimes.com/2013/02/13/world/asia/north-korea-nuclear-test.html> [2014-04-21]
- Mearsheimer, J. (2011 [2001]). Anarchy and the Struggle for Power. I Mingst, K. & Snyder, J. (red.) *Essential Readings in World Politics*. 4th ed. New York & London: W.W Norton & Company, ss. 31-50.
- Mingst, K. & Arreguín-Toft, I. (2011). *Essentials of international relations*. 5. Uppl., New York & London: W. W. Norton & Company.
- Mintz, A. & DeRouen Jr., K. (2010). *Understanding Foreign Policy Decision Making*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Müller, H. & Schmidt, A. (2008). The little known story of de-proliferation: Why states give up nuclear weapon activities. *Conference Papers: International Studies Association*. 2008 Annual Meeting. ss. 1-53.
- Nationalencyklopedin. (2014a). *Massförstörelsevapen*.
www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/massförstörelsevapen [2014-04-14]

- Nationalencyklopedin. (2014b). *Atombomb*.
<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/atombomb> [2014-04-14]
- Nationalencyklopedin. (2014c). *Koreafrågan*.
<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/koreafr%C3%A5gan> [2014-04-22]
- Nationalencyklopedin. (2014d). *Teokrati*.
<http://www.nytimes.com/2014/01/13/world/middleeast/iran-nuclear-deal.html>
 [2014-05-09]
- Nationalencyklopedin. (2014e). *Sharia*.
<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/lang/sharia> [2014-05-09]
- NTI. (2014). *Civilian HEU Reduction and Elimination Resource Collection*.
<http://www.nti.org/analysis/reports/civilian-heu-reduction-and-elimination/>
 [2014-05-03]
- Oxford dictionaries. (2014a). *Pre-emptive*
<http://oxforddictionaries.com/definition/english/pre-emptive> [2014-05-20]
- Oxford dictionaries. (2014b). *Rogue state*.
<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/rogue-state> [2014-04-16]
- Samore, G., Chair, M.R.G. & Gwertzman, B. (2007). *Interview: Samore: A Syria-North Korea Nuclear Relationship?* <http://www.cfr.org/syria/samore-syria-north-korea-nuclear-relationship/p14250> [2014-04-22]
- Sanger, D. (1993). *North Korea, Fighting Inspection, Renounces Nuclear Arms Treaty*. <http://www.nytimes.com/1993/03/12/world/north-korea-fighting-inspection-renounces-nuclear-arms-treaty.html> [2014-04-21]
- Sanger, D. & Broad, W. (2010). *Inspectors Say Iran Worked on Warhead*.
<http://www.nytimes.com/2010/02/19/world/middleeast/19iran.html> [2014-04-29]
- Sanger, D. & Mazzetti, M. (2007). *Israel Struck Syrian Nuclear Project, Analysts Say*. <http://www.nytimes.com/2007/10/14/washington/14weapons.html> [2014-05-03]
- Sang-Hun, C. (2013). *Rodman Gives Details on Trip to North Korea*.
<http://www.nytimes.com/2013/09/10/world/asia/rodman-gives-details-on-trip-to-north-korea.html> [2014-05-13]
- Shear, M. & Sanger, D. (2014). *Japan Lets U.S. Assume Control of a Nuclear Cache*. <http://www.nytimes.com/2014/03/25/world/asia/japan-lets-united-states-assume-control-of-nuclear-cache.html> [2014-05-16]
- Sherrill, C. W. (2012). Why Iran wants the bomb and what it means for US policy. *The Nonproliferation Review*, 19(1), ss. 31-49.
- Singh, N. & Lee, W. (2011). Survival from economic sanctions: a comparative case study of India and North Korea. *Journal of Asian Public Policy*, 4(2), ss. 171-186.
- Spetalnick, M. & Hosenball, M. (2013). *Kim Jong Un, North Korea's Leader, Share Tactics Of Previous Kims*.
http://www.huffingtonpost.com/2013/04/03/kim-jong-un-profile-north-korea-leader_n_3003614.html [2014-05-13]

- Taylor, T. (1988). Proliferation of Nuclear Weapons. I Gromyko, A. & Hellman, M. (red.) *Breakthrough: Emerging new thinking*. New York: Walker and Company, ss. 74-79.
- Teorell, J. & Svensson, T. (2007). *Att fråga och att svara: Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber.
- The Guardian. (2003). *North Korea withdraws from nuclear treaty*.
<http://www.theguardian.com/world/2003/jan/10/northkorea1> [2014-04-21]
- The Guardian. (2013). *North Korea vows to tear up Korean war ceasefire agreement*. <http://www.theguardian.com/world/2013/mar/05/north-korea-korean-war-ceasefire> [2014-04-21]
- The Guardian. (2014). *Rouhani says Iran will not acquire nuclear weapons 'on principle'*. <http://www.theguardian.com/world/2014/mar/01/rouhani-iran-nuclear-weapons-principle> [2014-04-19]
- UNODA. (2014a). *Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons (NPT)*.
<http://www.un.org/disarmament/WMD/Nuclear/NPT.shtml> [2014-04-15]
- UNODA. (2014b). *Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons*.
<http://disarmament.un.org/treaties/t/npt> [2014-04-15]
- Voiceofrussia. (2013). *Russia may back tighter UN sanctions against North Korea*. http://voiceofrussia.com/2013_03_05/Russia-may-back-tighter-UN-sanctions-against-North-Korea/ [2014-04-22]
- Walt, S. (1987). *The Origins of Alliance*. Ithaca: Cornell University Press.
- Waltz, K. (2012). Why Iran Should Get the Bomb: Nuclear Balancing Would Mean Stability. *Foreign Affairs*, 91(4). ss. 1-5.
- Weisman, S. (1992). *North Korea Signs Accord On Atom-Plant Inspections*.
<http://www.nytimes.com/1992/01/31/world/north-korea-signs-accord-on-atom-plant-inspections.html> [2014-04-21]
- Yong-Sueng, D. (2013). *Signs of Economic Change in North Korea*. SERI Quarterly, 6(3). ss. 62-66.